

Kúria

ítélete

Az ügy száma: Bfv.III.528/2022/6.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Molnár Ferencné dr., a tanács elnöke

Dr. Varga Eszter, előadó bíró

Dr. Bartkó Levente, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2022. október 17.

Az ügy tárgya: kiskorú veszélyeztetésének büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Kecskeméti Járásbíróság, 30.Fk.358/2021/39., ítélet, előkészítő ülés,
2021. december 2., jogerő: 2021. december 7.

Az indítvány előterjesztője: Bács-Kiskun Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: az I. rendű terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a kiskorú veszélyeztetésének büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kecskeméti Járásbíróság 30.Fk.358/2021/39. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében a büntetés kiszabását érintő részében megváltoztatja;

az I. rendű terhelttel szemben kiszabott bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől való eltiltás tartamát, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll, 2 (kettő) évben határozza meg.

Egyebekben a megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Kecskeméti Járásbíróság a 2021. december 2-án meghozott és 2021. december 7-én jogerős 30.Fk.358/2021/39. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki kiskorú veszélyeztetésének büntetében [Btk. 208. § (2) bekezdés a) pont], 3 rendbeli – két esetben társtettesként elkövetett – lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) alpont, (2) bekezdés bc) alpont, (3) bekezdés ba) alpont], 4 rendbeli – egy esetben társtettesként, egy esetben felbujtóként, egy esetben folytatólagosan elkövetett – lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) alpont, (2) bekezdés bc) alpont, (2) bekezdés bf) alpont]. Ezért az I. rendű terheltet halmazati büntetésül 1 év 8 hónap börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre, bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől való határozott tartamú eltiltásra ítélte, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll, és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett arról, hogy az I. rendű terhelt legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, a beszámításról, a vagyonek Kobzáról, a korábbi, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendeléséről, a polgári jogi igényről, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

II.

[2] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség Bfel.B.333/2022/1. szám alatt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt az I. rendű terhelt terhére, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti okból.

[3] Indokai szerint a bíróság a foglalkozástól eltiltás alkalmazásának indokoltságát az I. rendű terhelt vonatkozásában megállapította, annak tartamáról azonban nem rendelkezett, ezért az I. rendű terhelttel szemben kiszabott büntetés a Btk. 53. § (2) bekezdésére figyelemmel törvénysértő.

[4] Kifejtette, hogy az I. rendű terhelttel szemben az ügyészség az előkészítő ülésen a Be. 502. § (1) bekezdése alapján indítványt tett a büntetés konkrét mértékére, amely 1 év 8 hónap börtön fokozatú szabadságvesztés büntetés és 3 év közügyektől eltiltás kiszabására, és 40.308 forint összegű vagyonelkobzás elrendelésére irányult. Továbbá az ügyészség az I. rendű terhelttel szemben foglalkozástól eltiltás alkalmazását is indítványozta, amely azonban – a konkrét tartam megjelölése nélkül – mértékes indítványnak nem tekinthető.

[5] A bíróság az I. rendű terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadta, és ítéletét előkészítő ülésen hozta meg. Erre tekintettel a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás mellett a mértékes indítványban nem szereplő további büntetés – így határozott tartamú foglalkozástól eltiltás – nem is szabható ki vele szemben, mert azt a Be. 565. § (2) bekezdése nem teszi lehetővé.

[6] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott jogerős ítéletet – az indítvány tartalma alapján az I. rendű terhelt tekintetében – helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

[7] A Legfőbb Ügyészség Fk.Bf.501/2022. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt módosított tartalommal tartotta fenn.

[8] Indokai szerint a jogerős ítéletben az I. rendű terheltre vonatkozóan megállapított tényállás szerint a tizennyolcadik életévét be nem töltött fiataalkorú II. rendű terheltet a felnőttkorú I. rendű terhelt bírta rá a 2.)-7.) tényállási pontban rögzített vagyon elleni bűncselekmények közös elkövetésére. Erre figyelemmel a bíróság az I. rendű terhelt bűnösségét – a vagyon elleni bűncselekményekkel halmazatban – kiskorú veszélyeztetésének büntetében is kimondta, és emiatt foglalkozástól eltiltásra is ítélte, amelynek tartamát azonban években nem határozta meg, és végleges hatályú eltiltást sem jelölt meg.

[9] A Be. 565. § (2) bekezdése szerint, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján

előterjesztett indítvány tartalmaz. Kétségtelen, hogy ha a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény elkövetőjével szemben az ügyészség a foglalkozástól eltiltás kiszabását nem indítványozta, és a bíróság a terhelt beismerő vallomását elfogadta, akkor a Be. 656. § (2) bekezdése szerinti súlyosabb büntetés kiszabásának tilalma miatt a bíróság nem alkalmazhatja e büntetést.

[10] A 2021. december 2. napján tartott előkészítő ülésen az ügyészség által az I. rendű terhelt tekintetében előterjesztett indítvány a foglalkozástól eltiltás kiszabására vonatkozó részében csupán a szankció nemét jelölte meg.

[11] A bíróság az I. rendű terheltet – vagyon elleni bűncselekményekkel halmazatban – kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. § (2) bekezdés a) pont] miatt halmazati büntetésül 1 év 8 hónap börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre, 3 év közügyek gyakorlásától eltiltásra, és bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől való eltiltásra ítélte, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll.

[12] Ehhez képest a bíróság a foglalkozástól eltiltás kiszabásával nem alkalmazott az indítványozottnál súlyosabb büntetési nemet vagy hosszabb tartamú joghátrányt, különösen arra figyelemmel, hogy a jogerős ítéletben – a rendelkező részből kitűnően a Btk. 52. § (4) bekezdésére alapítottnan – kiszabott foglalkozástól eltiltás kapcsán annak hatályáról, illetve mértékéről maga sem rendelkezett. Ez pedig azt jelenti, hogy jelen ügyben nem a Be. 565. § (2) bekezdés eljárási szabálya, hanem a Btk. – a bűncselekmény minősítésén túli – más anyagi jogi szabálya sérült.

[13] Az I. rendű terhelt személyi körülményeire vonatkozóan rögzített tényekből, illetve a tényállásból mindazok a releváns körülmények megismerhetők, amelyek a foglalkozástól eltiltás mértéke megállapításának alapjául szolgálhatnak. Az ügyészség szerint az I. rendű terhelt esetében határozott idejű, a Btk. 53. § (2) bekezdésében írt legrövidebb tartamhoz közelítő időtartamban meghatározott eltiltás szükséges, egyben elégséges joghátrány.

[14] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a Kecskeméti Járásbíróság 30.Fk.358/2021/39. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében a joghátrányt kiszabó részében változtassa meg, az I. rendű terheltet a Btk. 52. § (4) bekezdése alapján, a Btk. 53. § (2) bekezdésére figyelemmel határozott időre tiltsa el bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll.

III.

[15] A felülvizsgálati indítvány alapos.

[16] Az ügyészség felülvizsgálati indítványa joghatályos, az ügyészség részére 2022. január 31-én került kézbesítésre a jogerős ítélet, mellyel szemben 2022. április 19-én került előterjesztésre az indítvány [Be. 651. § (1) bekezdés, 652. § (3) bekezdés]. Az ügyben nyilvános ülés kitűzését az arra jogosultak nem kérték.

[17] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügyszózat határozata ellen a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt a bíróság törvénysértő büntetést szabott ki.

[18] A Btk. 53. § (1) bekezdése szerint a foglalkozástól eltiltás határozott ideig tart, vagy végleges hatályú. A (2) bekezdés alapján a határozott ideig tartó eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év. Végleges hatállyal az tiltható el, aki a foglalkozás gyakorlására alkalmatlan, vagy arra méltatlan.

[19] A 2021. december 2. napján tartott előkészítő ülésen az ügyészség által az I. rendű terhelt tekintetében előterjesztett indítvány a foglalkozástól eltiltás kiszabására vonatkozó részében csupán a szankció nemét jelölte meg.

[20] A bíróság az I. rendű terheltet – vagyon elleni bűncselekményekkel halmazatban – kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. § (2) bekezdés a) pont] miatt halmazati büntetésül 1 év 8 hónap börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre, 3 év közügyek gyakorlásától eltiltásra, és bármely olyan foglalkozás gyakorlásától vagy egyéb tevékenységtől való eltiltásra ítélte, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll.

[21] Ehhez képest a bíróság a foglalkozástól eltiltás kiszabásával nem alkalmazott az indítványozottnál súlyosabb büntetési nemet vagy hosszabb tartamú joghátrányt, különösen arra figyelemmel, hogy a jogerős ítéletben – a rendelkező részből kitűnően a Btk. 52. § (4) bekezdésére alapítottnan – kiszabott foglalkozástól eltiltás kapcsán annak hatályáról, illetve mértékéről maga sem rendelkezett. Ez pedig azt jelenti, hogy jelen ügyben nem a Be. 565. § (2) bekezdés eljárási szabálya, hanem a Btk. – a bűncselekmény minősítésén túli – más anyagi jogi szabálya sérült.

[22] A törvénysértő büntetés kiküszöbölésének főszabálya a felülvizsgálatban a törvénynek megfelelő határozat meghozatala [Be. 662. § (2) bekezdés b) pont]. Az I. rendű terheltet érintően az eldöntendő kérdés az, hogy a vele szemben szükségesnek értékelt, ekként kiszabott foglalkozástól eltiltás végleges hatállyal vagy határozott idejüként, utóbbi esetben milyen tartamban kerüljön meghatározásra.

[23] Jelen ügyben a végleges hatályú foglalkozástól eltiltás fel sem merülhet tekintettel arra, hogy az ügyészség az előkészítő ülésen nem végleges hatályú foglalkozástól eltiltásra tett indítványt, melyre figyelemmel ismerte be az I. rendű terhelt a bűnösségét, és mondott le a tárgyaláshoz való jogáról.

[24] Így a bűnösséget beismerő nyilatkozat bíróság általi elfogadására is tekintettel, a Be. 565. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel határozott ideig tartó foglalkozástól eltiltás kiszabására van törvényes lehetőség. Ezen büntetésnek a Btk. 53. § (2) bekezdése alapján legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama 10 év.

[25] A foglalkozástól eltiltás Btk. 52. § (3) bekezdésében és (4) bekezdés 1. mondatában megfogalmazott esetköre tekintetében közös szabály, hogy annak alkalmazása során a Btk. 52. § (1) és (2) bekezdésében írt feltételek vizsgálatának nincs helye és az eltiltás alkalmazása kötelező, és az olyan foglalkozás gyakorlására vagy egyéb tevékenységre terjed ki, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban áll.

[26] Ugyanakkor eltérés a szabályozásban, hogy a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény elkövetője esetében, ha a bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követte el, az eltiltás kötelezően végleges hatályú, míg a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény elkövetője esetében a jogalkotó az eltiltás alkalmazását tette kötelezővé, de annak tartama a Btk. 53. § (1) bekezdése értelmében határozott idejű vagy végleges hatályú lehet.

[27] Így a kiskorú veszélyeztetése esetén e büntetési nem alkalmazása során a mérték meghatározása a bűncselekmény tárgyi súlyához, illetve a bűnösségi körülmények értékeléséhez igazodik.

[28] Ehhez kapcsolódik, hogy a Btk. 52. § (4) bekezdés 2. mondata különös méltánylást érdemlő esetben e büntetés mellőzésének a lehetőségét is megfogalmazza. Ez egyben azt is jelenti, hogy amennyiben a bíróságok a foglalkozástól eltiltás alkalmazásának indokoltságát (szükségességét) megállapítják, akkor ezt követően állást kell foglalniuk annak tartama tekintetében.

[29] Következésképpen a jogerős ítélet az I. rendű terhelt tekintetében törvénysértő, mivel a bíróság a Btk. 53. § (2) bekezdése ellenére nem határozta meg években a foglalkozástól eltiltás tartamát.

[30] Figyelemmel az I. rendű terhelt által elkövetett bűncselekmény tárgyi súlyára, a bűnösségi körülményekre – az I. rendű terhelt büntetett előéletű, beismerő a bűnösségét, két kiskorú gyermeke van, akik eltartásához anyagilag hozzájárul –, a Kúria 2 évben határozta meg a foglalkozástól eltiltás tartamát.

[31] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, és a Be. 662. § (2) bekezdés b) pont második fordulatára figyelemmel a felülvizsgálattal megtámadott határozatot az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[32] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[33] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2022. október 17.

Molnár Ferencné dr. s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő

BÉ